

## B.R.S. Semester - 4 (NEP-2020) Examination

March/April-2026

## REX: Community Development (Minor-3)

Time: 2:00 Hours

Marks:50

## Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ સામુદાયીક વિકાસ યોજનાઓની કાર્યક્ષેત્રો પ્રમાણે સફળતાઓ સમજાવો. (૧૦)  
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ સામુદાયીક વિકાસ કાર્યક્રમોની સફળતામાં આવેલાં અવરોધ કે ખામીઓ અને તેનાં કારણોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૨ ભારતદેશમાં ૧૯૪૭ પછી થયેલ સામુદાયીક વિકાસનાં કાર્યક્રમોનું મુલ્યાંકન કરો. (૧૦)  
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ સામુદાયીક વિકાસ કાર્યક્રમોના હેતુઓ મુદાસર સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૩ ‘‘ઘાસ મૂળના સિધ્ધાંત’’ દ્વારા સામુદાયીક વિકાસ પ્રક્રિયા સમજાવો. (૧૦)  
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ વિકાસ કાર્યક્રમોના અમલીકરણનું વહીવટી માળખું સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૪ વિકાસ કાર્યકરની ભોમિયા તરીકેની તથા સહકાર્યકર તરીકેની કામગીરી સમજાવો. (૧૦)  
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ સામુદાયીક સર્વાંગી વિકાસના વિવિધ ક્ષેત્રોની સમજ આપો.
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૦)
- 1) ચિકિત્સક તરીકેની ભૂમિકા
  - 2) નિષ્ણાંત તરીકેની ભૂમિકા
  - 3) વિકાસ પ્રક્રિયાના અમલીકરણમાં ગ્રામીણ કક્ષાનું વહીવટી તંત્ર.

\*\*\*\*\*